

ד' טבת ה'תשע"ח 22.12.17

מגזין מס' 458

ערב שבת פרשת ויגש

קשר-שבועי מאת הרב יאיר קלב

הפתק הלבוי

טיהור האויר על ידי אותיות התורה

חיי האדם תלויים באויר שמסביבו. בלי אויר אי אפשר, ולפי סוג האויר שנושמים - כך הם החיים. כאשר חיים באויר של תורה ומצוות - אלו חיים בריאים; כאשר חיים באויר של כפירה - הרי אלו חיים בלתי-בריאים עם נטיה מתמדת לחלות במחלות מדבקות.

הרפואה הכללית-בסיסית הראשונה לכך היא לטהר את האויר. המשימה של טיהור האויר רובצת על יודעי ספר ויודעי תורה. מטהרת האויר היא על-ידי אותיות התורה.

כשנמצאים בחנות, הולכים ברחוב, נוסעים ברכבת - ואומרים אותיות של תורה, מטהרים בכך את האויר. על כל אחד מיודעי ספר ויודעי תורה לזכור כלשהו בעל-פה: חומש, תהלים, משניות, תניא - כך שבכל הזדמנות ובכל מקום יוכל לחשוב ולומר האותיות הקדושות שבתורה.

(מעובד על פי ה'יום יום' י"א טבת)

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

ביום חמישי במוצאי צום עשרה בטבת 28.12.17 יתקיים שיעור כרגיל

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה **21:15** במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי

באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:45) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ה' טבת – חג הספרים

גניבת הספרים

בקיץ תשמ"ה נתגלה כי מספריית אדמו"ר הריי"צ (הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון) נעלמו ספרים יקרי ערך. ספריה זו כוללת כתבי יד עתיקים וספרים נדירים בכל מקצועות התורה, אוצר עצום של פרשנות והגות בנגלה ובנסתר, ספרי קבלה ופירושים מופלאים של גדולי ישראל על ספרי התנ"ך.

כל הנסיונות לאתר את האחראי להיעלמות הספרים לא צלחו, עד אשר נפתרה התעלומה באמצעות מצלמה נסתרת שהותקנה במקום. התברר כי נכדו של הרבי הקודם נוהג להיכנס בהיחבא מדי פעם בפעם לספריה ולצאת ממנה בחשאי כשבחיקו ספרים שנטל משם. הוא טען כי זכותו הלגיטימית לנהוג בספריה כרצונו באשר מדובר

ברכוש הפרטי, ירושתו מסבו אדמו"ר הריי"צ. ואילו לחתנו, הוא האדמו"ר מליובאוויטש נשיא דורנו, וכן לכלל החסידים, הוסיף ואמר, אין כל שייכות אליה.

כמו כן, טען, כי מכיון שלא ניתנת הרשות לציבור הרחב לבקר בספריה בחופשיות, הרי שבפועל אין הספרים וכתבי היד שבה משמשים ל'הפצת המעיינות'. ויתירה מזו, הגדיל הוא לטעון בחוצפה, אגודת חסידי חב"ד כלל אינה גוף פעיל.

המשפט

אגודת חסידי חב"ד נאלצה לפנות לבית המשפט, ובשל ריבוי המסמכים שהוגשו בפני השופט נתארכה חקירת הענין תקופה ממושכת. בין היתר, כאשר נחקרה הרבנית חיה מושקא, רעייתו של הרבי מליובאוויטש, קבעה היא בעדותה: **"הרבי, וגם הספרים שייכים לחסידים"**. דבריה שהרשימו מאד את השופטים תרמו ביותר להכרעת הדין.

ביום ה' טבת תשמ"ז פורסם סוף סוף פסק הדין. השופט קיבל את טענתה העיקרית של אגודת חסידי חב"ד אשר כל חייו של הרבי הריי"צ היו מוקדשים לכלל. בפסק הדין נקבע כי הספרייה אינה רכוש פרטי כי אם רכוש אגודת חסידי חב"ד העולמית. בהתאם לכך חוייב הנאשם בהחזרת הספרים.

שמחת הנצחון

בשורת הנצחון התפשטה במהירות והשמחה גאתה בכל ריכוזי חב"ד שבכל רחבי תבל. יום הכרעת הדין הפך ל'יום טוב' עבור החסידים שיצאו בהמוניהם לרחובות, וריקודיהם נמשכו כל היום. עיקר השמחה התמקדה ב'בית חיינו' – המרכז העולמי של חב"ד (בית מס' 770) שברחוב איסטרן פארקווי שבברוקלין ניו יורק – ואלפים נתקבצו במקום לחגוג את הניצחון הגדול.

בשיאה של השמחה התפלל הרבי תפילת מנחה בניגון של יום טוב בבית הכנסת הגדול, ולאחריה פתח בשיחה מיוחדת.

בין היתר אמר: "... כמו בעת מאסרו וגאולתו של רבנו הזקן, הרי בעל השמחה והגאולה למד מכל האירועים הוראות בעבודת ה'. אחת ממסקנותיו היתה כי עתה יש להוסיף ביתר שאת בהפצת המעיינות חוצה. ואם כך, ברורה גם לגבינו ההוראה האלוקית הנצחית הטמונה באירוע הנוכחי. דוקא לנוכח הטיעונים וההאשמות כאילו אין 'אגודת חסידי חב"ד' גוף חי ופעיל, הרי שמטיעונים אלה מוכרחים ללמוד עתה כי יש להגביר עוד יותר את הפצת תורת רבנו ולימודה ביחיד וברבים מתוך התלהבות עצומה ושמחה הפורצת כל גדר...". גם בימים הבאים נמשכה השמחה, ובמשך שבעה ימים זכינו לשמוע מפי הרבי בכל יום שיחה מיוחדת. ימים אלה נזכרים בדברי ימי חב"ד כ"שבעת ימי המשתה" לרגל ה"דידן נצח" (הנצחון בידנו).

יום ה' בטבת, "דידן נצח", נקבע ליום חג ומועד של נצחון האור על החושך.

את יום חגם של הספרים, מציינים מידי שנה בשנה בהתוועדויות של שמחה, בקניית ספרים חדשים, ובעיקר – בלימוד בספרים הישנים והחדשים.

בשיאה של השמחה התפלל הרבי תפילת מנחה בניגון של יום טוב בבית הכנסת הגדול, ולאחריה פתח בשיחה מיוחדת.

בין היתר אמר: "... כמו בעת מאסרו וגאולתו של רבנו הזקן, הרי בעל השמחה והגאולה למד מכל האירועים הוראות בעבודת ה'. אחת ממסקנותיו היתה כי עתה יש להוסיף ביתר שאת בהפצת המעיינות חוצה. ואם כך, ברורה גם לגבינו ההוראה האלוקית הנצחית הטמונה באירוע הנוכחי. דוקא לנוכח הטיעונים וההאשמות כאילו אין 'אגודת חסידי חב"ד' גוף חי ופעיל, הרי שמטיעונים אלה מוכרחים ללמוד עתה כי יש להגביר עוד יותר את

The image shows a screenshot of the website www.tanyaor.com. At the top, there is a navigation bar with the site's name in Hebrew. Below that is a large video player displaying a video titled "הרב איר כלב - ספר התניא בזוו...". To the right of the video player is a calendar for the month of Tishrei 2013. Below the video player is a grid of video thumbnails, each with a title and a small image. The thumbnails include titles like "אגודת המעיינות - חלק 3", "אגודת המעיינות - חלק 4", "אגודת המעיינות - חלק 5", "אגודת המעיינות - חלק 6", "אגודת המעיינות - חלק 7", "אגודת המעיינות - חלק 8", "אגודת המעיינות - חלק 9", "אגודת המעיינות - חלק 10", "אגודת המעיינות - חלק 11", "אגודת המעיינות - חלק 12", "אגודת המעיינות - חלק 13", "אגודת המעיינות - חלק 14", "אגודת המעיינות - חלק 15", "אגודת המעיינות - חלק 16", "אגודת המעיינות - חלק 17", "אגודת המעיינות - חלק 18", "אגודת המעיינות - חלק 19", "אגודת המעיינות - חלק 20".

התחדשנו!
 בוטאו לבקר
 באתר המשודרג
 www.tanyaor.com

צום עשרה בטבת

עשרה בטבת נקבע ע"י חז"ל ליום צום ותענית. מיום זה החלה השתלשלות המאורעות שהביאו בסופו של דבר לחורבן בית המקדש. ביום זה הטיל נבוכדנצר מלך בבל מצור על ירושלים וצר עליה כשנתיים וחצי, עד אשר בי"ז בתמוז הובקעה העיר ובט' באב נחרב בית המקדש הראשון.

יום רצון לה'

כתב הרמב"ם: "יש ימים שכל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהן, כדי לעורר הלבבות לפתוח דרכי התשובה. ויהיה זה זיכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה, עד שגרם להם ולנו אותן הצרות. שבזיכרון דברים אלו נשוב להיטיב, שנאמר: "והתוודו את עוונם ואת עוון אבותם".

כוונת הצום היא להביא גם את הגוף לידי הרגשת צער הגלות, על ידי "מיעוט חלבו ודמו" בגשמיות. על כן, כל איש ואשה בריאים, מעל גיל מצוות, צמים בימים אלו מעלות השחר ועד לצאת הכוכבים. אלא שבכך אין די. עיקר משמעות הצום, בפנימיות, הינה רוחנית – ביום הצום על האדם לעסוק בתיקון הסיבה והגורם לענין החורבן והגלות. פנימיות הצום הינה למעשה 'תענית רצון' שענינה התאפקות האדם מלמש רצונותיו הפרטיים לטובת עשיית תשובה וחשבון נפש.

התשובה, התענית והתפילות, תכליתן זירוז ביאת משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה, כהבטחת הקב"ה: "צום הרביעי (י"ז בתמוז, החודש הרביעי מניסן) וצום החמישי (ט' באב) וצום השביעי (ג' בתשרי, צום גדליה) וצום העשירי (י' בטבת) יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים, והאמת והשלום אהבו".

המסר הפנימי

ענינו הפנימי של צום עשרה בטבת הוא התבוננות האדם אשר אין להקל ראש ב'מלך בבל' – הוא מסך הבלבול, העדר המיקוד, היורד ואופף מפעם לפעם את תודעתנו. יש לדעת כי שאננות וחוסר מעש אל מול

מצור זה שמטיל היצר על האדם, סופה, פריצת חומותיה של 'נקודת ירושלים' (ירושלים בארמית ירושלים, היא נקודת היראה השלימה השוכנת בתוככי כל אחד ואחת מישראל). יש לזכור תמיד כי אין לאבד זמן! דוקא בעתות מבוכה ומשבר דרושה הזריזות למקד עצמנו, ולו במטרות 'קטנות' חיוביות בסביבתנו המיידית. המכיר בסכנות ה'תרדמת הרוחנית' מתעורר לגונן על עצמו מפני הדרדרות בלתי נמנעת.

להלן מעט מדיני ומנהגי עשרה בטבת:

מי שלא ישן, מותר לו לאכול עד שיעלה עמוד השחר. השוכב לישון ובדעתו להשכים לאכול או לשתות, יתנה בפירוש לפני השינה שיוכל לאכול או לשתות. ואם רגיל לשתות בקומו, אין צריך להתנות לשתיה.

קטנים שיש בהם דעת להתאבל על ירושלים, מאכילים אותם מאכלים פשוטים, ולא יאכלו מעדנים.

ילדים לפני גיל מצוות פטורים לגמרי, ואין לחנכם לצום אפילו "לשעות" (אך יש להימנע מלתת להם ממתקים וכדומה). חולה, אף שאין בו סכנה, פטור מהתענית. וכן זקן תשוש-כוח שמצטער הרבה בתעניתו. וכן יולדת (או מי שעברה הפלה), עד שלושים יום מלידתה. מעוברת (שעברו שלושה חודשים מהריונה, או לפני כן אם היא סובלת מחולשה, מהקאות או ממיחושים), וכן מינקת (עד עשרים וארבעה חודשים מהלידה, ורבים מקילים בכך גם אם פסקה מלהניק), פטורות מהצום.

כל אלה רשאים לאכול כשירצו, ואינם צריכים להמתין עד שיסבלו מן הצום או לאכול מעט מעט. עליהם לאכול בצנעה כפי צורכם, אך לא יתענגו במעדנים.

הסיפור השבועי

שטריימל מבעד לחלון

לא בבוקרסט. כאן בעלת הבית היא המשטרה החשאית – הֶסְקוֹרִיטְטָה מטילת האימה, מקבילתו הרומנית של הקג"ב הרוסי. כמהנדס בעל מוניטין ידע מיכאי כי עליו להיזהר שבעתיים. אם ייחשד בחוסר אהדה למשטר, יאבד את פרנסתו, יירדף וימיט אסון על משפחתו.

למחרת מחליט מיכאי לעשות מעשה. הוא לוקח את שרה הקטנה לטיול ברחובות בוקרסט. הצעידה מובילה אל בית העלמין היהודי בעיר. השניים משוטטים בין המצבות העתיקות, עד שמיכאי עוצר סמוך לקבריהם של ברוך ושרה לוֹרֶר.

"כאן קבורים סבא וסבתא שלך", אומר מיכאי לבתו בקול שקט. הוא נושם עמוקות ולוחש: "הם היו יהודים... וגם האדם המוזר בעל הזקן, שראית אתמול, אף הוא יהודי. יהודי דתי. הכובע שעל ראשו הוא שטריימל, כובע פרווה מסורתי של החסידים. כן, שרה, גם את יהודייה, ועלייך לזכור זאת תמיד!".

הילדה מהנהנת בהבנה, אף שאינה מצליחה לרדת לסוף דעתו של אביה. היא מבולבלת למדיי. מעולם לא אמר לה שהיא יהודייה, וכעת הוא מזהיר אותה שלא לשכוח זאת לעולם... מיכאי מוציא מכיסו שרשרת עם תליון מגן דוד ועונד אותה על צווארה. כעת, אל מול המצבות הדוממות, הוא מלמד אותה, בפעם הראשונה, לומר "שמע ישראל".

השנים חלפו. שרה גדלה, עלתה ארצה, ומעולם לא שכחה את הרגעים שבהם התוודעה ליהדותה, וכיצד אביה, מיכאל בנימין הרשקוביץ, גילה לה שהיא בת לעם היהודי. היא זכרה גם את היהודי ששטריימל לראשו, צועד בגאון ברחובות בוקרסט ומתעלם בשוויון נפש מגוב האריות הקומוניסטי.

ילדה קטנה, בת חמש, עומדת ליד חלון ביתה ומשקיפה לעבר הרחוב. לפתע לוכד את עיניה מראה מוזר: על המדרכה מתהלך אדם מבוגר, עטור זקן ארוך וצחור, ולראשו כובע פרווה רחב ונמוך.

הדמות החריגה מעוררת את סקרנותה. היא ממהרת לקרוא לאביה, מיכאי, וגוררת אותו לחלון שיביט אף הוא באיש המוזר. "אבא, מי האיש הזה, מאיזה עם הוא?", היא שואלת אותו.

הימים שלהי שנות החמישים בבוקרסט, בירת רומניה, הנתונה לשלטון קומוניסטי חמור וקפדני. האב מקרב את פניו לעבר החלון, ועל פניו עולה הבעת תדהמה. במוחה הילדותי מבינה הילדה כי שאלתה מסעירה את נפשו של אביה.

רגעים ארוכים היא תולה באביה מבט מצפה. הוא עצמו מוסיף לבהות בחלון בעיניים מצועפות, שוקל את תשובתו. הוא מנסה להשקיט את ההתרגשות המתחוללת בקרבו. כמה זמן לא ראה יהודי עטור זקן ארוך וחובש שטריימל מתהלך ברחובות בוקרסט...

כשניתק מן החלון הבחין בבתו המצפה לתשובתו. "מחר אסביר לך", מלמל לבסוף, דוחה את סקרנותה של בתו ביממה.

בתוך לבו תהה אם כבר הגיעה העת לחשוף את הילדה לעובדת היותה יהודייה. השלטון הקומוניסטי שולט ביד קשה במדינה ומכביד את עולו על היהודים. מוסדות יהודיים נסגרו, והרוח הקומוניסטית מנסה להכחיד כל סממן יהודי.

אמנם בערים הקטנות ובכפרים המרוחקים הדיקטטורה רופפת קמעה, ואפשר לקיים חיים יהודיים בסיסיים, אך

להתהלך ברחובות ושטריימל לראשו. הכובע שהסגיר את מוצאו הביא עליו הצקות שונות. הוא נקנס, הוקנט ונרדף, אך לרגע לא חשב להסירו מראשו. כשביקשו מקורביו להניאו מכך, השיב: "מי יודע? אולי יראה אותי יהודי מן החלון ונשמתו תתעורר?".

הרב מיכאל בנימין אוישי, בנה של שרה, משמש כיום אחד משליחי חב"ד בז'פרוז'ה שבאוקראינה. בשבתות הוא צועד כברת דרך ממושכת מביתו לעבר בית הכנסת, ומקפיד להתעטף בטלית בביתו דווקא, ולצעוד כך לבית הכנסת. מראהו החריג מעורר מבטים רבים מצד העוברים ושבים, אולם הוא מתעלם מכך. הוא עושה זאת כדי שבנו יראה את אביו כפי שילדים יהודים במקומות אחרים רואים את אביהם.

אבל בתוך לבו יש עוד סיבה. "מי יודע?", הוא חושב לעצמו, "אולי יראה אותי יהודי מן החלון ונשמתו תתעורר"...

את הסיפור הזה סיפרה לילדיה. בנה, מיכאל בנימין, הקרוי על שם אביה, תמיד תהה מיהו אותו יהודי, אך אימו לא היתה יכולה להשיב על כך. היא שיערה שזה היה תייר שנקלע לעיר, או יהודי ששהה בבוקרסט בדרכו לארץ ישראל.

לפני כשנה חלק הבן את הסיפור עם חברו, ר' אברהם מרדכי וינשטוק, וזה פרסמו בשבועון 'המבשר'. לפני כחודש ימים, לאחר שהתפלל תפילת ערבית בבית כנסת בבית שמש, ניגש אל וינשטוק אברך צעיר.

"זוכר אתה שפרסמת לפני כשנה סיפור על יהודי חובש שטריימל ברחובות בוקרסט, וילדה שהביטה בו מן החלון?", שאל אותו. וינשטוק אישר. "נראָה לי שהאיש הזה היה סבי", אמר האברך.

הוא סיפר כי סבו היה רבי מרדכי פרנקל, האדמו"ר מבוטושטאן. באותן שנים התגורר בבוקרסט, עד עלייתו ארצה בשנת תש"ך. בהיותו ברומניה בלט בעקשנותו

(תודה לשולח הסיפור, הרב מיכאל אוישי)

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע)

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ויגש

הוא מדגיש, כי אם האלוקים, כדי להחיותם ברעב.

יוסף דוחק באחיו ומזרזם לעלות ארצה אל אביהם יעקב כדי לבשר לו את הבשורה הגדולה. הוא מבקשם להודיעו כי הרעב ימשך עוד חמש שנים, אשר על כן יירד נא הוא עם כל בני ביתו מצרימה אל בנו יוסף, והוא, המשנה למלך, מתחייב לדאוג לכל מחסורם.

בסערת רגשות מחבק יוסף את בנימין ומנשקו ואת כל אחיו. אט אט, לנוכח כנותו, נרגעים האחים ורוחם שבה אליהם.

השמועה עושה לה כנפיים ברחבי הממלכה ומגיעה עד כסא המלך. פרעה מרוצה מכך שהמשנה האהוב עליו מצא את משפחתו הענפה. ועל כן, גם הוא, פרעה, תומך בירידת יעקב ומשפחתו מצרימה, ומבטיח כי ימלא את כל צרכיהם, ואף יקצה עבורם חבל ארץ פורה להתיישבותם.

נרגשים, כשבאמתחותיהם מזון ומתנות לרוב, עולים האחים בלב שמח לארץ כנען אל אביהם הזקן השרוי באבלו על בנו האבוד וממאן לקבל תנחומים. כשמוע יעקב את הבשורה אשר בנו יוסף חי, פג לבו בקרבו והוא מסרב להאמין באמיתת הבשורה. רק לאחר שבניו מציגים בפניו סימנים שמסר להם יוסף, מתעורר הוא לחיים – ”ותחי רוח יעקב אביהם”.

יעקב, הכוסף לראות לפני מותו את בנו האהוב מתארגן

יהודה מעמיד עצמו מול יוסף

כיון שיוסף מתח את עצבי אחיו עד לנקודת קצה גבול היכולת, נחלץ יהודה (שערב באופן אישי באוזני אביו לשלום בנימין הצעיר) להעמיד עצמו מול המשנה למלך, מבלי הבט מה תהיינה תוצאות הדבר. הוא ניגש ליוסף בתקיפות רבה שאינה מותירה שום ספקות באשר לנחישותו. בנימין הורד מצרימה, הוא מסביר, למורת רוח אביהם יעקב ששכל בן אחד. והוא, יהודה, אשר ערב אישית בפני אביו כי יחזיר את בנימין בריא ושלם לביתו, היאך יוכל עתה לחזור בלעדיו לארץ כנען? בסיום דבריו מציע יהודה כי יהיה הוא לעבד תחת בנימין אחיו.

יוסף מגלה זהותו

יוסף אינו יכול עוד להסתיר את רגשותיו הגואים בקרבו. הוא חש את מצוקת אחיו ומחליט להתגלות בפניהם. לאחר 22 שנות ניתוק ממשפחתו שב עתה יוסף בן ה-39 ומתחבר עם אחיו. הוא פוקד על כל הנוכחים לצאת מן החדר, ובהיותם לבד הוא מתוודע אל אחיו. הוא מרכך את ההלם הראשוני שאחז בהם ומפיג בדיבור רך את חששם מפני נקמתו. ולאחר שהוא מוכיח להם כי האיש העומד לפניו אינו אלא יוסף אחיהם, מוסיף הוא להרגיעם אשר כל השתלשלות האירועים מרגע מכירתו ועד עתה, הכל מכוון ביד ההשגחה העליונה. לא הם שלחוהו למצרים,

מיד לירידה למצרים.

יעקב יורד מצריימה

יעקב יוצא לדרך בשמחה רבה אלא שחשש כבד מקנן בלבו שמא אין רצויה ירידתו למצרים עם כל משפחתו. על כן, בחנייתם בדרך בבאר שבע, הוא מעלה קרבנות לה'. והנה נגלה אליו הקב"ה. האלוקים מחזק את החלטתו לרדת מצרימה ומבטיחו כי יהיה עמו במצרים, ועוד יתירה מזו, דוקא שם תתרחב המשפחה ותהיה לעם גדול, ולכשתגיע השעה, יוציאם ממצרים וישיבם אל ארץ אבותיהם.

משפחת יעקב היורדת מצריימה (מלבד הכלות שהצטרפו אליהם) מונה שבעים נפש, והתורה מונה אותם בשמותיהם.

בעוד הם מתנהלים לאיטם בדרכם מצריימה, שולח יעקב את יהודה לפניהם להקים בארץ גלותם תשתית תורנית – בית מדרש שיהווה מרכז רוחני לפסיקה הלכתית ולחינוך הילדים.

כאשר מתבשר יוסף כי אביו ובניו עושים את דרכם אליו, מזדרז הוא בעצמו לרתום את הסוסים למרכבת השרד המלכותית ויוצא לקראתם לקבל את פניהם. ההתרגשות במפגש עצומה. וכששוככת מעט השמחה, מסביר יוסף לאחיו כי מוטב שיאמרו לפרעה כי מתפרנסים הם מרעיית צאן. כך יוכלו לקבל חבל ארץ משלהם, את ארץ גושן המשופעת במרעה.

פגישת יעקב עם פרעה

בהגיע המשפחה המאוחדת מצריימה, מציג יוסף אחדים מאחיו בפני פרעה. בתוך שיחתם עם המלך הם מספרים כי הם רועי צאן לפרנסתם, ואכן לשמע הדברים מחליט

פרעה ליישבם בארץ גושן.

יוסף מציג את אביו בפני המלך ופרעה מתעניין לגילו המופלג של יעקב. יעקב משיבו כי הוא בן 130 וכי שנותיו היו מלאות צער וקשיים. לבסוף מברך יעקב את פרעה ונפרד ממנו.

בתוקף תפקידו כמשנה למלך מיישב יוסף את משפחתו המורחבת בארץ גושן ודואג לכל מחסורם.

ברכת יעקב והתיישבות בני ישראל במצרים מביאים לסיום תקופת הרעב הגדול (אף שחלפו רק שתיים מתוך שבע שנות הרעב). לאחר תיאור התאחדות יוסף עם משפחתו, חוזרת התורה לתאר את אירועי שנות הרעב במצרים.

יוסף משתלט על כל ממלכת מצרים

כזכור, צובאים ההמונים על מחסני יוסף בבקשת מזון. כאשר אוזל כספם, מוכר להם יוסף מזון תמורת עדרי צאן ובקר ושאר בעלי חיים. עם תום שנת הרעב הראשונה, כאשר לא נותר בידי העם כל רכוש כי אם גופם ואדמתם, מולאמות כל אדמות מצרים תמורת המזון שבמחסנים. יוסף יוזם פיזור אוכלוסין כדי שלא ישאר זכר לבעלות פרטית על האדמות, בכך הוא מסיר מעל משפחתו את תחושת הזרות במצרים. בני ישראל מתבססים ומתרבים בארץ גושן.

כאמור, בברכת יעקב פוסק הרעב בטרם עת. בתום השנה השנייה כאשר שבה האדמה להצמיח, מחלק יוסף זרעים לכל נתיני הממלכה בעבור חמישית מהתבואה כמס לאוצר המלך. בכך מעשיר יוסף את אוצר המלוכה בהון עתק, וגם זוכה להכרת תודה על שהעניק יכולת שיקום אישית לכל אדם בממלכה.

כח לשאת את קושי הגלות

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

למעלה מהגלות

דעה אחת אומרת, שהכוח לכך הוא מיעקב שיורד עם בני ישראל למצרים. דרגתו של יעקב אבינו היא למעלה מהגלות ומעל השעבוד של מצרים. כאשר גם יעקב אבינו יורד עם בני ישראל למצרים, הוא מעניק להם כח שלא להתרשם מהגלות, מכיון שיש להם כח שהוא למעלה מכל עניין הגלות.

על פי הדעה האומרת שהקב"ה עצמו משלים את המניין, יש כאן משמעות רבה עוד יותר: הכח של בני ישראל לעמוד בקשיי הגלות נובע מכך שהקב"ה עצמו מצטרף אליהם לצרת הגלות, ועל כן אין הגלות יכולה לשלוט בהם באמת.

כוח האמונה

על פי שתי הדעות הללו, הכח לעמוד בקשיי הגלות נובע מכח אלוקי עליון שניתן לבני ישראל. מול זה באה הדעה השלישית ואומרת, שיוכבד התינוקת היא המשלימה את המספר שבעים. יוכבד היא אמו של משה רבנו, שגילה אצל בני ישראל את האמונה. גם היא עצמה היתה מהמיילדות העבריות שהחיו את ילדי ישראל והעניקו להם אמונה וביטחון בקב"ה.

משמעות הדבר היא, שגם כשנמצאים בדרגה הנמוכה ביותר יש לעם ישראל כח של אמונה (כוח שמצוי ביתר גילוי אצל נשות ישראל, כמאמר: "בזכות נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים"), ובאמצעותו עם ישראל יכול לשאת את קשיי הגלות ולהגיע אל הגאולה.

לאחר שיוסף מתגלה אל אחיו, הוא מזמין את אביו ואת אחיו לבוא למצרים. פרשתנו מספרת על הירידה למצרים, והתורה מונה את מספר הנפשות "יוצאי ירך יעקב" שירדו למצרים, ומסכמת: "כל הנפש... הבאה מצרימה – שבעים".

אולם כשסופרים את כל השמות המנויים בתורה אין מגיעים אלא לשישים ותשעה; מי היתה הנפש השבעים? על כך יש כמה דעות: בגמרא מובאת דעה (ורש"י מביאה בפירושו לתורה) שיוכבד, שנולדה בין החומות בכניסתם למצרים – היא שהשלימה את המניין. לפי המדרש – הקב"ה בעצמו "נכנס עמהם במניין". כמה ממפרשי התורה סבורים (ויש דעה כזאת גם במדרש) שיעקב עצמו הוא שהשלים את מניין שבעים הנפש.

הגדול או הקטנה?

בתוך הפירושים הללו יש דעות מן הקצה אל הקצה: אם נקבל שהקב"ה או יעקב אבינו השלימו את המספר שבעים, הרי שההשלמה נעשתה על ידי הגדול מכולם. לעומת זאת, אם יוכבד השלימה את המספר, הרי דוקא הקטנה מכולם, תינוקת שזה עתה נולדה, היא המשלימה את המספר.

ביאור העניין קשור לעצם ירידתם של בני ישראל למצרים. בירידה זו מתחילה ההכנה למתן התורה ולתכלית הכללית של עם ישראל – לחבר את הקדושה האלוקית עם המציאות הגשמית של העולם הזה התחתון. מה נותן כוח לעם ישראל למלא ייעוד זה ולהתמודד עם החושך הרוחני של העולם?

(מתוך הספר 'שולחן שבת',

על פי 'לקוטי השיחות' כרך כ')

חסידות על הפרשה ויגש

בגלות האחרונה, "ולהחיות לכם לפליטה גדולה" – ובסוף הגלות יזכו "לפליטה גדולה" של הגאולה.

(אור התורה' בראשית כרך ו, עמ' 2216)

העושר הגשמי – כלי ואמצעי לעושר רוחני שמני אלקים לאדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמד (מה,ט)

חז"ל אמרו (פסחים קיט) כי "כל כסף וזהב שבעולם יוסף ליקטו והביאו למצרים כו', וכשעלו ממצרים העלום עמם". במאמר זה רמזו חז"ל כי המטרה והתכלית של גלות מצרים היא בירור הניצוצות המצויות בכסף ובזהב הגשמיים והעלאתם לקדושה.

זהו שרמז הכתוב:

"שמני אלוקים לאדון לכל מצרים" – ובידי ללקט ולקבץ כל כסף וזהב שבעולם ולהביאו למצרים, ולכן "רדה אלי אל תעמוד" – כי מעכשיו אפשר שתתבצע הכוונה והמטרה של גלות מצרים, היינו שבני ישראל יבררו ויעלו את ניצוצי הקדושה הנמצאים בכסף וזהב זה ("העלום עמם").

(לקוטי שיחות' חלק ג, עמ' 823)

נתינת כח לסבול את ארבעת הגלויות כי למחיה שלחני אלקים לפניכם... לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה (מה,ה-ז)

יוסף ליקט ואסף את ניצוצי החסדים שנפלו במצרים בסוד 'שבירת הכלים', ככתוב (לקמן מז) "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים" (כסף רומז לאהבה וחסד, מלשון "נכסוף נכספת לבית אביך"). הוא עשה זאת כדי להשפיע לישראל מחסדים אלו בכל משך זמן הגלות, ועל ידי זה יהיה להם גם הכח לסבול את ארבעת הגלויות (כאדם היוצא לדרך רחוקה, שמכין לעצמו מזון רב כצידה לדרך).

תוצאת השפעה זו היא, שלכל אורך זמן הגלות הזאת מאמינים כל ישראל בביאת המשיח באמונה שלמה ואיתנה בלי שום ספק וספק ספיקא כלל. אמונה זו נובעת מהשפעת החסדים שיוסף השפיע לנשמות ישראל.

זהו שרמז הכתוב:

"וישלחני אלקים לפניכם" – ירידתו של יוסף למצרים ללקט ניצוצי החסדים היתה כדי "לשום לכם שארית בארץ" – שיוכלו בני ישראל להתקיים בארבע הגלויות, ובפרט

באתר ביו-טיוב ובפייסבוק:
מגזין, שיעורים נגונים ובלוגים מצולמים
(באיכות HD), שידורים חיים בימי חמישי.
WWW.TANYAOR.COM

עודה ראשונה לנושא

סדר התנ"ך

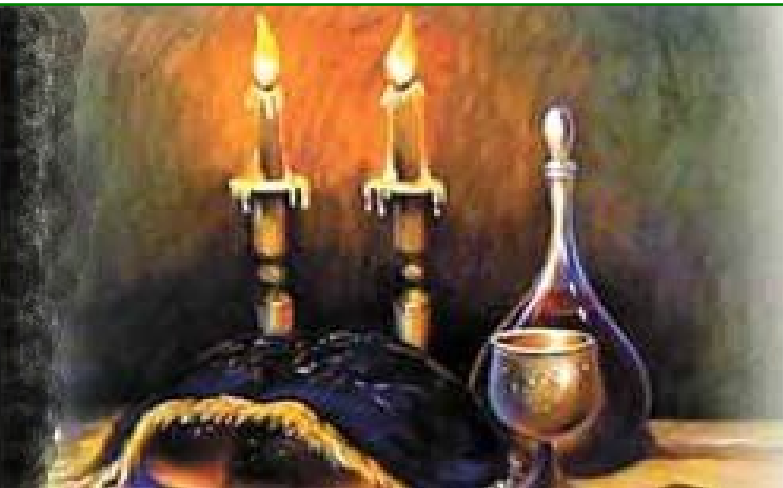
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:21	16:05	י-ם
17:22	16:18	ת"א
17:19	16:08	חיפה
17:24	16:23	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

גא לשמור על קדושת הגיליון